

Forskrift om nasjonal retningslinje for masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet x.x.xxxx med hjemmel i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven) § 3-2 annet ledd.

Kapittel 1 Virkeområde og formål

§ 1 Virkeområde og formål

Forskriften gjelder for universiteter og høyskoler som gir *masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie*, og som er akkreditert etter lov om universiteter og høyskoler § 1-2 og § 3-1.

Forskriften gjelder masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie. Forskriften definerer de nasjonale rammene for utdanningen.

Forskriften skal sikre et nasjonalt likeverdig faglig nivå, slik at kandidatene som uteksamineres har en felles sluttkompetanse, uavhengig av utdanningsinstitusjon. Utdanningen skal også sikre kompetanse og holdninger som danner grunnlag for likeverdige tjenestetilbud for alle grupper i samfunnet.

§ 2 Formål med utdanningen

Masterutdanningen i avansert klinisk allmennsykepleie skal utdanne kandidater som er kvalifisert til å yte helhetlig helsehjelp til pasienter i alle aldre både med somatiske, psykiske og rusrelaterte helseutfordringer og sykdommer. Fagområdet dekker helsefremmende, sykdomsforebyggende, behandlende, rehabiliterende og/eller lindrende perspektiv. En viktig gruppe er pasienter med kronisk sykdom og pasienter med flere og sammensatte tilstander. Allmennsykepleiere skal bidra til helhetlige pasientforløp, ivareta pasienten i kritiske overganger og bidra til trygge, virkningsfulle og samordnede tjenester med god ressursutnyttelse og til innovasjon, forbedringsarbeid og systematisk brukerinvolvering.

Utdanningen skal ha hovedvekt på pasientbehandling og oppfølging av pasienter, brukere og pårørende i helse- og omsorgstjenesten i kommunene.

Utdanningen skal rettes mot de samlede behovene i befolkningen, både til innbyggere med akutt og kronisk sykdom, både innen somatikk, psykisk helse og rus, både forebygging, behandling og oppfølging av alle innbyggere, fra dem med lette/enkeltstående sykdommer til eldre og skrøpelige/andre med store og sammensatte behov. Studiet skal gi kompetanse til å møte de vanligste helseproblemer, samt komplekse tilstander, og til å identifisere, vurdere, forebygge og yte behandling av disse. Barn og unge inngår, men det er gjort en avgrensning mot innholdet i helsesykepleier- og jordmorutdanningene.

Kandidaten skal kjennetegnes ved å inneha omfattende klinisk vurderings-, handlings- og beslutningskompetanse til å ivareta selvstendige roller med utvidede funksjons- og ansvarsområder de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Utdanningen skal gi en breddekompetanse til å håndtere faglige problemstillinger på individ-, gruppe- og systemnivå, i nært samarbeid med andre profesjoner, pasienter, brukere, pårørende og andre tjenester. Videre skal studiet gi fordypet kunnskap om forskningsmetode, sentrale vitenskapelige og etiske teorier og begreper med relevans for avansert klinisk allmennsykepleie.

§ 3 Kompetanseområder

Masterutdanning i avansert klinisk allmennsykepleie skal gi læringsutbytte i tråd med kravene i kapittel 2 til 4 under følgende kompetanseområder:

- Klinisk vurderings-, handlings- og beslutningskompetanse

- Tjenestekoordinerings og faglig ledelse
- Kunnskapsbasert fagutvikling, tjenesteforbedring og helsetjenesteinnovasjon

Kapittel 2 Læringsutbytte for kompetanseområdet klinisk vurderings-, handlings- og beslutningskompetanse

§ 4 Klinisk vurderings-, handlings- og beslutningskompetanse - Kunnskap

Kandidaten

- har inngående kunnskap av relevans for yrkesutøvelsen om de mest vanlige akutte og kroniske sykdommer og helseproblemer hos pasienter og brukere både med somatiske, psykiske og rusrelaterte problemer
- har avansert kunnskap om hvordan ernæringsmessige og sosioøkonomiske forhold påvirker helse, sykdom, behandling og sykepleie
- har inngående kunnskap om farmakologiske problemstillinger med relevans for alle pasientgrupper
- har avansert kunnskap om systematiske kliniske undersøkelsesmetoder og standardiserte vurderingsverktøy for alle pasientgrupper
- har avansert kunnskap om pasienters, brukeres og pårørendes reaksjoner og behov i et alders-, kjønns-, sosialt- og flerkulturelt perspektiv
- har inngående kunnskap om kritiske overganger i pasientforløpet og hvordan disse kan sikres på en god måte
- har inngående kunnskap om hvordan variasjoner i helsekompetanse påvirker ulike pasient- og brukergruppers sykdomshåndtering, mestring og egenomsorg

§ 5 Klinisk vurderings-, handlings- og beslutningskompetanse - Ferdigheter

Kandidaten

- kan anvende inngående kunnskap om sykdomslære og farmakologi som er relevant for yrkesutøvelsen for å gjennomføre selvstendige, systematiske, helhetlige og faglig relevante undersøkelser
- kan bruke relevante metoder for å vurdere helsetilstanden til pasienter
- kan identifisere, vurdere og analysere tegn til endring i tilstand og gjøre kvalifiserte vurderinger, føre faglige resonnement i bedømmingen av pasientens helsetilstand og iverksette relevante tiltak
- kan analysere sammensatte og komplekse pasientsituasjoner for å kunne planlegge og gjennomføre helhetlig helsehjelp og foreslå oppfølgingstiltak
- kan bruke relevante helsepedagogiske metoder for å undervise og veilede pasienter, brukere og pårørende, tilpasset deres helsekompetanse slik at det kan bidra til mestring, funksjon og livskvalitet
- kan anvende avansert kunnskap for å håndtere akutte situasjoner i samarbeid med andre profesjoner og tjenester

§ 6 Klinisk vurderings-, handlings- og beslutningskompetanse - Generell kompetanse

Kandidaten

- kan anvende kunnskaper og ferdigheter som kreves til yrkesrollen og ta ansvar for å arbeide selvstendig i beslutningsprosesser innen sykepleie og relevant behandling
- kan innhente og anvende spesialisert kunnskap på utvalgte, relevante fagområder og anvende denne metodikken på andre fagområder ved behov

- c) kan kommunisere og samhandle med pasienter, brukere og pårørende i alle aldre slik at deres medbestemmelse og autonomi ivaretas

Kapittel 3 Læringsutbytte for kompetanseområdet tjenestekoordinering og faglig ledelse

§ 7 Tjenestekoordinering og faglig ledelse - Kunnskap

Kandidaten

- a) har inngående kunnskap om relevante aspekter ved helse- og omsorgstjenestene, inklusive helse- og omsorgstjenestens organisering og rammer og relevant regelverk
- b) har inngående kjennskap til hva som kjennetegner gode pasientforløp og om kritiske overganger i pasientforløp
- c) har inngående kunnskap om samhandling, samarbeid og tjenestekoordinering som er relevant for yrkesutøvelsen
- d) har avansert kunnskap om pasientsikkerhet, faglig ledelse og veiledning som er relevant for yrkesutøvelsen
- e) har inngående kunnskap om rolle og funksjon som avansert klinisk allmennsykepleier

§ 8 Tjenestekoordinering og faglig ledelse - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan bruke relevante metoder for involvering i beslutninger om pasientens egen helse og sykdom, vise forståelse for kompleksiteten i brukermedvirkning og kunne bidra til økt brukermedvirkning i tjenestene
- b) kan drøfte faglige problemstillinger med medisinsk-, helsefaglig og annet personell, for å bidra til forsvarlige og kvalitativt gode helsetjenester til pasientene
- c) kan bruke relevant kunnskap for å gjennomføre og begrunne faglig forsvarlige prioriteringer av helsehjelp, herunder ta hensyn til helseøkonomiske vurderinger
- d) kan veilede og undervise personell i komplekse pasientsituasjoner utfra anerkjente pedagogiske prinsipper
- e) kan kommunisere med annet personell, spesielt i akutte og ustabile situasjoner, på en måte som ivaretar personvern og pasientsikkerhet
- f) kan anvende kunnskap for å lede tverrfaglige team, inklusive samhandling på tvers av grupper, sektorer, tjenester og instanser

§ 9 Tjenestekoordinering og faglig ledelse - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan bidra til koordinering og kontinuitet på tvers av tjenester og sektorer for å medvirke til helhetlige pasientforløp og pasientsikkerhet
- b) kan bidra til hensiktsmessig involvering av pasienter, brukere, pårørende og sosialt nettverk på individ- og systemnivå
- c) kan anvende kunnskap til å arbeide effektivt i team, ha god forståelse for grensene for egen kompetanse og innsikt i andre profesjoners kompetanse
- d) kan innhente og anvende kunnskap for å utvikle egen kompetanse og dermed bidra til høy kvalitet på eget klinisk arbeid
- e) kan drøfte faglige problemstillinger og bidra i diskusjoner om utvikling av rollen som avansert klinisk allmennsykepleier
- f) kan analysere og bruke relevante etiske teorier og prinsipper i yrkesutøvelsen, inklusive drøfte problemstillinger knyttet til prioritering av helsehjelp

Kapittel 4 Læringsutbytte for kompetanseområdet kunnskapsbasert fagutvikling, tjenesteforbedring og helsetjenesteinnovasjon

§ 10 Kunnskapsbasert fagutvikling, tjenesteforbedring og helsetjenesteinnovasjon - Kunnskap

Kandidaten

- a) har avansert kunnskap om sentrale sykepleievitenskapelige perspektiver som er relevant for å kunne utøve og videreutvikle rollen som avansert klinisk allmennsykepleier
- b) har inngående kunnskap om vitenskapsteori, metode og forskningsetikk
- c) har spesialisert innsikt i et valgt fordypningsområde innenfor avansert klinisk allmennsykepleie
- d) har avansert kunnskap om pasientsikkerhet, faglig ledelse og veiledning i arbeid med tjenesteforbedring og innovasjon

§ 11 Kunnskapsbasert fagutvikling, tjenesteforbedring og helsetjenesteinnovasjon - Ferdigheter

Kandidaten

- a) kan analysere kliniske, faglige og etiske problemstillinger innenfor eget fagområde
- b) kan analysere relevante teorier, metoder og fortolkninger, og gjennomføre et avgrenset vitenskapelig arbeid i tråd med forskningsetiske retningslinjer under veiledning
- c) kan bruke relevante metoder for å identifisere risiko i forhold til pasientsikkerhet og
- d) behov for forbedring av tjenestene
- e) kan initiere og lede utviklings- og forbedringsarbeid med utgangspunkt i relevant fag- og forskningskunnskap, brukerkunnskap og erfaringskunnskap

§ 12 Kunnskapsbasert fagutvikling, tjenesteforbedring og helsetjenesteinnovasjon - Generell kompetanse

Kandidaten

- a) kan anvende kunnskap og ferdigheter til å implementere kunnskapsbasert praksis og vurdere resultatoppgåelse
- b) kan analysere og delta i relevant forskningsarbeid for å forbedre helse- og omsorgstjenestetilbudet generelt og sykepleietilbudet spesielt, til alle pasienter og brukere i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, herunder pasienter med sammensatte og langvarige sykdommer
- c) kan bidra til forsvarlig bruk av medisinsk teknologi og velferdsteknologi, i samarbeid med pasient og pårørende, og vurdere styrker og begrensninger ved teknologi i ulike situasjoner

Kapittel 5 Studiets oppbygging og praksisstudier

§ 13 Studiets oppbygging

Masterutdanningen har et omfang på 120 studiepoeng. Utdanningen kan organiseres slik at det kan gjennomføres på heltid (to år) eller på deltid over tre eller fire år. Det skal ha en tydelig og begrunnet oppbygning som tilkjenner hvordan støttefag og hovedfag bygger på hverandre og bidrar til at den kliniske og vitenskapelige kompetansen utvikles og integreres gjennom studiet. Utdanningen må organiseres slik at progresjon og fordypning sikres.

Utdanningen må gi et tilstrekkelig medisinsk, naturvitenskapelig og samfunnsvitenskapelig kunnskapsgrunnlag. Videre må utdanningen gi en grundig introduksjon til rollen som avansert klinisk allmennsykepleier og nødvendige kunnskaper og ferdigheter i systematisk klinisk vurdering av pasientens helsestatus. Målet er å kunne identifisere og differensiere mellom ulike

typer helsesvikt/helseproblem, formulere forslag til plan med tiltak og gjennomføre tiltak for å håndtere komplekse pasienttilstander, samt foreta etisk begrunnede beslutninger.

Utdanningen må gi rom for å kunne gjennomføre valgfrie emner.

§ 14 Praksisstudier

Praksisstudier er en sentral læringsform for at studentene skal videreutvikle sin selvstendige, analytiske, praktiske og kommunikative kompetanse i møte med pasienter, pårørende samt annet helsepersonell.

Veiledet praksis er nødvendig for å tilegne seg nødvendig kompetanse som allmennsykepleier. Studenten skal gjennom praksisstudiene få innsikt i rollen og funksjonen som allmennsykepleier på ulike tjenestenivåer og til ulike pasientgrupper. Praksisstudiene skal utformes slik at læringsutbyttene oppnås. Aktuelle praksisarenaer er for eksempel sykehjem, hjemmebaserte tjenester, øyeblikkelig-hjelp-døgn-avdeling, legevakt, sykehus, helsestasjons- og skolehelsetjenesten, fastlegepraksis, psykisk helse- og rustjenester, omsorgsboliger for barn, unge, eldre og boliger for personer med utviklingshemming.

Praksisstudiene skal utgjøre minimum 800 timer. I praksisstudiene skal studenten dokumentere egen kompetanseutvikling. En vesentlig del av praksisstudiene skal som hovedregel være organisert som veiledet praksis av sykepleiere med masterkompetanse innen allmennsykepleie eller andre med avansert klinisk og akademisk kompetanse på minimum masternivå og med inngående kunnskap om rollen og oppgavene til allmennsykepleiere.

Utdanningsinstitusjonene skal inngå samarbeidsavtaler med praksistilbyderen. Utdanningsinstitusjonene skal påse at praksistilbyder er involvert i utformingen av samarbeidsavtalene.

Avtalene skal blant annet omhandle planlegging av praksisperioder, lærers veiledning og tilstedeværelse, skikkethetsvurdering og utarbeidelse av læringsutbyttebeskrivelser med tilpassede læringsaktiviteter for praksisperioden. Avtalen skal legge til rette for at veileder har kjennskap til utdanningsprogrammet og lærer ved utdanningsinstitusjon har kjennskap til praksisstedet.

Utdanningsinstitusjonene skal tilby opplæring i veiledning og partene skal samarbeide om plan for gjennomføring av veiledningsopplæring.

Kapittel 6 Ikrafttredelse

§ 15 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 01.01.2020. Forskriften gjelder for studenter som tas opp fra og med opptak til studieåret 2020–2021.